

PYHÄJOEN KUNTA

Matinsaaren alueen osayleiskaava – Ehdotus 8.6.2020

LAUSUNNOT JA MUISTUTUKSET VASTINEINEEN 15.6 – 7.8.2020 NÄHTÄVILLÄ OLEESTA EHDOTUKSESTA
2.11.2020

LAUSUNNOT

1. POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS, 27.8.2020

POPELY/1634/2017 ja POPELY/1952/2019

Pyhäjoen kunnan tavoitteena on uuden korkeatasoisen asuinalueen muodostaminen Pyhäjoen kirkonkylän Pyhäjokisuiston alueelle Matinsaaren ja Matinsaaren taustalla sijaitsevalle mantee-reele. Tavoitteen toteuttamiseksi kunta on laatimassa osayleiskaavaa ja asemakaavaa. Osayleiskaavatyö on käynnistynyt 2017 ja asemakaavoitus 2019.

Kunta on laatinut kaavojen ehdotusvaiheen aineistot, asettanut ne samanaikaisesti nähtäville kesä-elokuussa 2020 sekä pyytänyt tarvittavat lausunnot. ELY-keskus on pyytänyt ja saanut lisäaikaa lausunnon antamiseksi 30.8.2020 saakka.

ELY-keskus on antanut lausunnon kaavaluonnosvaiheissa osayleiskaavasta 21.8.2019 ja asemakaavasta 6.2.2020. Hankkeiden aikana kunta on järjestänyt useita neuvotteluja, viimeksi 6.5.2020 järjestetyssä neuvottelussa. ELY-keskuksella on ollut mahdollista osallistua kaavan valmisteluun.

ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO:

Yleis- ja asemakaavahankkeen tavoitteet ovat paljolti yhtenäiset ja yleiskaavan ja asemakaavan aineistoja on laadittu osittain samanaikaisesti kaavatasojen erilainen tarkoitus ja tarkkuus huomioiden. Eri kaavojen sisältöjä on kommentoitu ja niistä lausuttu eri yhteyksissä aiemmin kaavahankkeiden aikana. ELY-keskus antaa kaavaehdotuksista yhden yhtenäisen kumpaakin kaavahanketta koskevan lausunnon:

Alueidenkäyttö:

ELY-keskus toteaa, että kaavoituksen yhteydessä sen esittämiä asioita on hyvin otettu huomioon tai esityksiin on monin paikoin annettu perusteltu vastine. Matinsaaren käyttö on kunnan strateginen tavoite ja alueen käyttöönotto edellyttää merkittäviä valmisteluja mm. maantäytöin ja infrastruktuurin rakentamiseksi, mitkä luonnollisesti heijastuvat myös alueen käyttöön, rakentamisen tapaan ja alueeseen kohdistuviin tavoitteisiin. Tältä osin kaavoituksessa on kyse kunnan merkittävistä valinnoista kunnan kehittämiseksi.

Kaavaehdotusvaiheen aineistoja on täydennetty luonnosvaiheesta mm. vaikutusten arvioinnin sekä suunnitelmien tarkentumisen myötä. Asemakaava-aineistoon sisältyy havainnekuvia, jotka täydentävät hyvin maisemallisen muutoksen sanallista arviointia. Kaava-aineistoja on täydennetty myös rakennettavuuden ja liikenneyhteyksiä kuvaavien tarkastelujen osalta.

Luonnonympäristö:

ELY-keskus on kiinnittänyt aiemmissa lausunnoissaan huomiota Tuhkasennokantien varressa sijaitsevan primäärisuknessiometsän arvoihin ja niiden turvaamiseen. Asemakaavan luonnoksissa primäärisuknessiometsät oli osoitettu suojelevalla kaavamerkinnällä (S), josta ELY-keskus totesi lausunnossa:

"...suojelualuetta koskevilla aluevarausmerkinnöillä (esim. SL) osoitetaan yleensä luonnonsuojelulla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet. Primäärisuknessiometsäsarjan arvot on kaavaratkaisussa turvattava, mutta kaavan merkintätapa tulisi perustua aluerajausmerkintään

(esimerkiksi luo-, sl- tms.) tai muuhun pääkäyttötarkoitukseen liitetyllä arvot turvaavalla kaavamääräyksellä.”

Laaditussa kaavaehdotuksissa ratkaisussa Tuhkasennokantien pohjoispuoli on osoitettu asianmukaisilla merkinnöillä (MY-käyttötarkoitus ja luo-1 - merkintä). Myös Tuhkasennokantien eteläpuolisella virkistysalueella on sellaisia luonnonympäristön arvoja, jotka tulee turvata vastaavilla merkintätavoilla sekä yleis-, että asemakaavassa, jotta luonnonympäristön arvot tulevat riittävästi huomioon otetuksi. Kyseinen virkistysalue on kunnan omistuksessa. ELY-keskus on valmis keskustelemaan kunnan kanssa alueen luontoarvojen suojelumahdollisuuksista luonnonsuojelullisin perustein ja siihen liittyvistä korvauksista.

Vesistöyksikkö:

Kaavamääräyksissä alin rakentamiskorkeus on N2000- korkeusjärjestelmässä +2,55 mmpy, joka vastaa ELY-keskuksen näkemystä. Sen sijaan kaavaselostuksissa mainitaan vielä osittain alimman rakentamiskorkeuden olevan N2000- korkeusjärjestelmässä +2,45 -2,55 mmpy. Kaavaselostukset olisi hyvä korjata näiltä osin vastaamaan kaavaratkaisua.

Yhteenveto ja jatkotoimet:

ELY-keskuksella on ollut mahdollisuus osallistua kaavahankkeisiin sen eri vaiheissa ja ELY-keskuksen näkemykset on huomioitu. Alueen käyttöönotto on kunnalta merkittävä strateginen valinta kunnan kehittämiseksi. ELY-keskus toteaa, että Tuhkasennokantien ympärillä olevat luontoarvot on huomioitava kaavaratkaisussa edellä lausutulla tavalla. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavaratkaisun tarkentaminen alueen arvot huomioivalla merkinnällä ja kunnan omistuksessa olevalla alueella on tehtävissä teknisenä tarkistuksena kaavaratkaisuun.

ELY-keskus on valmis keskustelemaan kunnan kanssa primäärisukessiometsään liittyvien luontoarvojen suojelumahdollisuuksista ja siihen liittyvistä korvauksista.

Kaavanlaatijan vastine:

Alueidenkäyttö
Merkitään tiedoksi

Luonnonsuojelu

Kaavakarttaa on muutettu lausunnon mukaisesti. Tuhkasennokantien eteläpuolinen M-alue on muutettu MY-alueeksi ja sille on osoitettu luo-1 -merkintä.

Vesistöyksikkö:

Kaavaselostusta on tarkistettu lausunnon mukaisesti.

Yhteenveto

Kaavaratkaisua on tarkennettu alueen arvot huomioivalla merkinnällä ja korjaukset on tehty teknisenä tarkistuksena kaavaratkaisuun.

2. POHJOIS-POHJANMAAN MUSEO / Kulttuuriympäristö, 31.7.2020

OUKA/2285/10.02.01/2018

Pyhäjoen kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Matinsaaren alueen osayleiskaavaehdotuksesta (Ramboll 8.6.2020). Osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa Matinsaaren ja Ollinmäen länsipuolelle asumiseen tarkoitettuja alueita sekä näihin liittyviä lähivirkistys-, retkeily- ja ulkoilualueita. Tämä lausunto koskee arvokkaita maisema- alueita ja rakennettua kulttuuriympäristöä.

Pyhäjoen Matinsaaren alueen osayleiskaavaehdotuksen selostuksessa on huomioitu Matinsaaren ja sen pohjoispuolisten alueiden kuuluminen maakunnallisesti arvokkaaseen Pyhäjoensuun kulttuurimaisema-alueeseen.

Suunnittelualueella ei sijaitse arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Lähin kohde on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö "Pyhäjoen kalarannat - Kaukon kalalanssi", joka sijaitsee suunnittelualueen etelärajan tuntumassa. Kaukon lansirannan kalamajat sijaitsevat suiston rannalla kapean raitin varrella. Kulkuyhteys Matinsaaren alueelle on osayleiskaava-alueuunnoksessa esitetty pohjoisempaa reittiä, joten Kaukon kalalanssin editse kulkeva kapea raitti voi kevyenliikenteen väylänä säilyttää pienimuotoiset mittasuhteensa.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomauttamista Pyhäjoen Matinsaaren osayleiskaavaehdotuksesta arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

3. POHJOIS-POHJANMAAN MUSEO / Arkeologia, 17.7.2020

OUKA/2285/10.02.01/2018

Pyhäjoen kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Matinsaaren osayleiskaavan ehdotuksesta. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Pohjois-Pohjanmaan museo viittaa 28.3.2018 ja 2.8.2019 antamiinsa lausuntoihin todeten, ettei museolla ei ole huomauttamista Pyhäjoen Matinsaaren osayleiskaavan ehdotuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

4. JOKI LAAKSOJEN PELASTUSLAITOS, 30.7.2020

Pyhäjoen kunta on esittänyt Jokilaaksojen pelastuslaitokselle lausuntopyynnön Matinsaaren osayleiskaavaehdotuksesta. Pelastusviranomaisen on tutustunut asiakirjoihin ja toteaa, ettei yleiskaavaehdotuksesta ole huomautettavaa. Pelastusviranomaisen antaa lausunnon Matinsaaren asemakaavaehdotuksesta.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

5. FINGRID OYJ, 8.7.2020

Kiitämme lausuntopyynnöstänne ja lausumme seuraavaa:

Kaava-alueella ei ole Fingrid Oyj:n voimajohtoja eikä muita toimintoja. Fingridillä ei ole siten tarvetta lausua osayleiskaavan sisällöstä.

Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Kaavoituksen yhteyshenkilönä Fingrid Oyj:ssä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

6. STUK, 26.6.2020

Lausunto Matinsaaren osayleis- ja asemakaavaehdotuksista
Säteilyturvakeskus (STUK) on saanut Pyhäjoen kunnalta lausuntopyyynnön Matinsaaren osayleis- ja asemakaavaehdotuksista. Kaavaehdotuksissa Matinsaaren alueelle on osoitettu pientalovaltaista asumista, loma-asuntoalueita sekä virkistys-, retkeily- ja ulkoilualueita.

Kaavaehdotuksissa käsitellyt alueet sijaitsevat osittain Hanhikiven ydin- voimamaakuntakaavassa Fennovoima Oy:n suunnitteleman ydinvoimalaitokselle osoitetun suojavyöhykkeen sisäpuolella.

STUKissa suoritetun arvioinnin perusteella kaavaehdotuksissa ei todettu sellaisia seikkoja, jotka STUKin toimialan kannalta olisivat esteenä ehdotusten hyväksynnälle. STUK pyytää kuitenkin kiinnittämään huomiota siihen, että alueen liikennejärjestelyt mahdollistaisivat alueen tehokkaan evakuoinnin.

Kaavanlaatijan vastine:
Merkitään tiedoksi.

MUISTUTUKSET

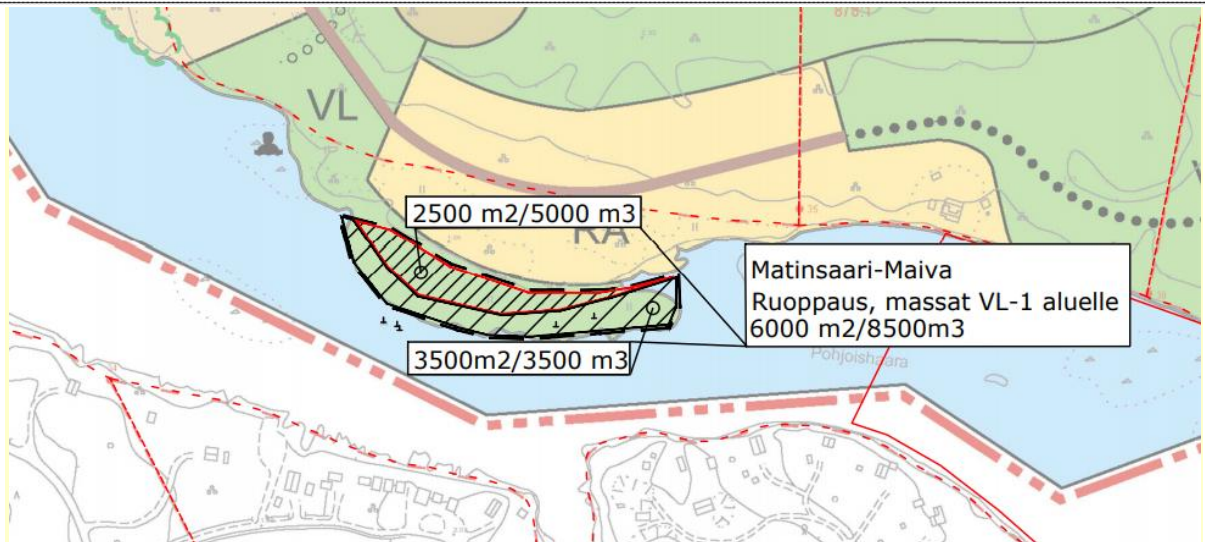
1. Muistutus 1

Eteläinen RA-alue tulee siirtää sijansa pohjoisemmaksi tai poistaa kokonaan, koska se sijaitsee 1984 tehdyn jokisuun ruoppauksen yhteydessä virheellisesti jokiuomaan läjitetyllä läjitysalueella.

Kyseessä oleva yli 2 ha:n läjitysalue tulee poistaa kokonaisuudessaan ja Matinsaaren vanha luontainen syvä rantaväylä tulee palauttaa entiselle paikalle. Ko. toimenpiteellä poistetaan erittäin suuri jokitulvariski (jäätö muodostuu usein tähän puolella kavennettuun jokiuoman kohtaan) ja saadaan lisäarvoa Matinsaaren etelärannan AO -alueille jokinäkymän avarruttua sekä omarantaiset venevalkamat. Ko. läjitysalueen poisto on ollut useassa jokisuun kunnostushankkeessa mukana, mutta jostain syystä ei ole toteutunut.

Kaavaehdotuksessa ei ole huomioitu oikein meritulvariskiä, koska länsi/luoteismyrskyllä vedenpinta voi nousta yli 2 m, jolloin aallon korkeus Matinsaaren kohdalla voi olla yli 1 m (omakohtaisia kokemuksia asiasta). Tuulen pyyhkäisymatka on yli 140 km, toki karikat murtavat aallot.

Kaavanlaatijan vastine:
Matinsaaren alueelle on laadittu 1.5.2017 päivätty ruoppaussuunnitelma, jota on päivitetty 29.6.2018. Suunnitelmassa on huomioitu tulvariski ja alueelle aiemmin tehdyt ruoppaukset ja läjitykset. Matinsaaren eteläpuolelle on osoitettu leveimmillään noin 30 leveä ruopattava alue, joka on vanhaa läjitysaluetta. Suunnitelman mukaan tältä kohdalta on tarkoitus ruopata maata 6000 m² / 8500 m³. Tämä ruoppaussuunnitelma on huomioitu alueen kaavoituksessa ja RA-alueen eteläreuna on rajattu suunnitelmassa osoitetun ruopattavan alueen mukaan.

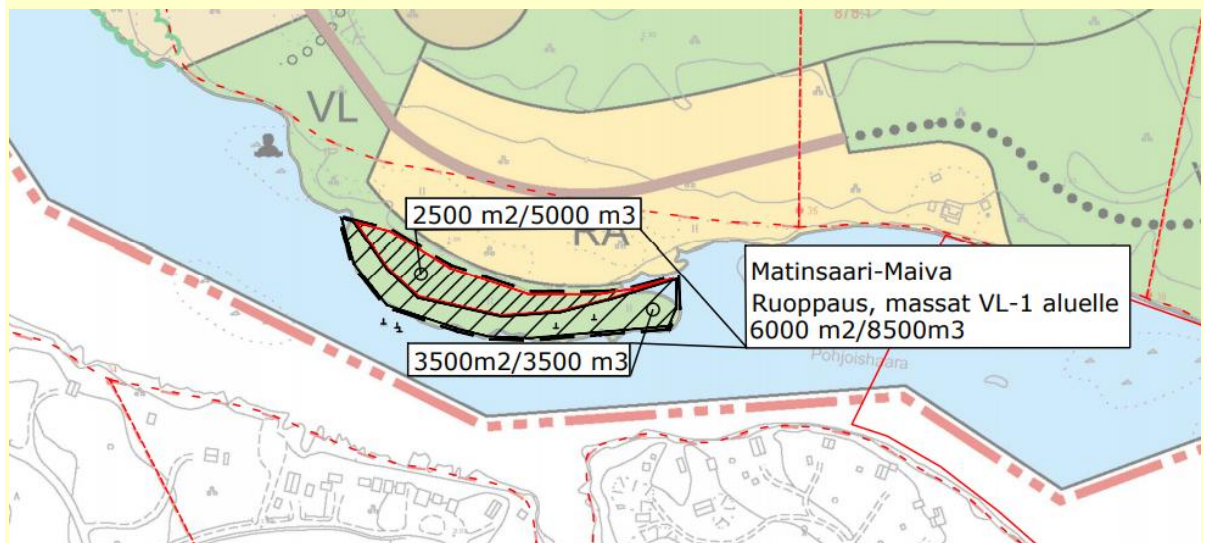
Ote ruoppaussuunnitelmasta (pohjakarttana luonnosvaiheen yleiskaavakartta).

2. Muistutus 2

Matinsaaren kaavoituksessa ei ole otettu huomioon vuonna 1984 tehtyä joen ruoppaus hommaa, joka on läjitetty Matinsaaren etelärantaan kaventaen jokea noin 100 metri maivaan päin. Joen virtaus on täten muuttunut siten, että Tuhkasennokkan joen virtausta ei ole ollenkaan. Sarpaa kasvaa ja maisema on ku suolle katsois. Se ruoppaus homma vuonna 1984 kasvatti Matinsaarta noin 2 hehtaaria. Ei ole oikein, että joki kapenee ,tulvariskit kasvaa. Täten vaadin, että ne ruoppausmaat poistetaan joesta, jotka on sinne laitettu vuonna 1984 ja kaava pitää tehdä uudestaan.

Kaavanlaatijan vastine:

Matinsaaren alueelle on laadittu 1.5.2017 päivätty ruoppaussuunnitelma, jota on päivitetty 29.6.2018. Suunnitelmassa on huomioitu tulvariski ja alueelle aiemmin tehdyt ruoppaukset ja läjitykset. Matinsaaren eteläpuolelle on osoitettu leveimmillään noin 30 leveä ruopattava alue, joka on vanhaa läjitysaluetta. Suunnitelman mukaan tältä kohdalta on tarkoitus ruopata maata 6000 m² / 8500 m³. Tämä ruoppaussuunnitelma on huomioitu alueen kaavoituksessa ja RA-alueen eteläreuna on rajattu suunnitelmassa osoitetun ruopattavan alueen mukaan.

Ote ruoppaussuunnitelmasta (pohjakarttana luonnosvaiheen yleiskaavakartta).